

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра народної хореографії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні проблеми світового та вітчизняного мистецтва

спеціальність 024 «Хореографія»

факультет хореографічного мистецтва

Харків – 2016 рік

Робоча програма «Сучасні проблеми світового та вітчизняного мистецтва» для студентів за спеціальністю 024 «Хореографія», 2016 р. – 11 с.

Розробник:

Чепалов О. І., доктор мистецтвознавства, професор кафедри народної хореографії ХДАК

Рецензенти:

Алфьорова З. І., професор, доктор мистецтвознавства, декан факультету кіно-телемистецтва ХДАК

Колногузенко Б. М., професор кафедри народної хореографії, декан факультету хореографічного мистецтва ХДАК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри народної хореографії

Протокол № 16 від 4 травня 2016 року

Завідувач кафедри народної хореографії _____ (Островська К. В.)

Схвалено методичною радою факультету хореографічного мистецтва

Протокол № 10 від 10 травня 2016 року

Голова методичної ради ФХМ _____ (Колногузенко Б.М.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна	
Змістових модулів – 6	Спеціальність 024 «Хореографія»	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – контрольна робота (не передбачено за навчальним планом)		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.	Рівень другий (магістерський)	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		64 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання:	
		- год.	- год.
Вид контролю			
	2-й сем. – іспит	2-й сем. – іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 6,5/16
для заочної форми навчання – 1/6,5

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета — визначити у подальшій практиці магістрів найбільш важливі питання розвитку культури згідно обраного напрямку практичної, творчої або наукової діяльності та допомогти у їх вирішенні. Майбутній магістр має розглядати елементи культурної політики у певному соціокультурному просторі, використовуючи сучасні методології та міждисциплінарні стосунки. Цьому має сприяти самостійна робота магістрів, яку доцільно проводити як у загальному навчальному процесі, так і згідно певних фахових зацікавлень (режисерська та хореографічна спеціалізація окремо).

Завдання:

- розглянути естетичні категорії елітарної, та масової у системі видів мистецтва (пластичних, музичних, сценічних, екранних, дигітальних та ін.);

- усвідомити відсутність жорстких кордонів між високою та поп- культурою у епоху масових комунікацій;
- знайти засоби розпізнавання стійких художніх ознак у існуючій системі культурних цінностей;
- характеризувати прикмети та засоби утілення постмодерністських ідей в хореографічному і театральному мистецтві кінця ХХ-початку ХХІ століття;
- визначити можливі аспекти використання танцю і театральних жанрів як елементів розважальної індустрії.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<ul style="list-style-type: none"> - здатність оцінювання актуальних мистецько-культурних процесів. - володіння культурою мислення, аналізом, синтезом, узагальненням та систематизацією фактів і теоретичних положень. - здатність розробляти і реалізовувати просвітницькі проекти з метою популяризації хореографічного мистецтва в широких верствах суспільства в тому числі і з використанням можливостей телебачення, Інтернету; - брати участь у культурному діалозі з питань хореографічного мистецтва; - вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми 	<ul style="list-style-type: none"> - описати закономірності хронологічного та соціокультурного розвитку хореографії; - визначити контексти та основні риси розвитку хореографічного мистецтва на сьогодні; - перекласти необхідну фахову літературу з іноземної мови; - зробити висновки щодо розвитку хореографічного мистецтва та освіти на сучасному етапі; - виділити «проблемні» питання в розвитку хореографічного мистецтва в національному та міжнародному контекстах; - винайти власний стиль написання наукових робіт; - ідентифікувати себе як фахівця з вищою освітою зі спеціальністю 024 «Хореографія»

У результаті вивчення дисципліни магістр повинен

знати:

- генезу постмодерністського мистецтва, його історичні межі та художньо-філософське тлумачення на конкретних прикладах у різних жанрах видовищних мистецтв.
- особливості тлумачення основних дефініцій, які виникли за умов оновлення метафоричної мови мистецтва у ХХ ст.;
- принципи розгляду складових культури, як сукупного історичного та суспільного досвіду, який формує смаки глядацької аудиторії;

уміти:

- робити проблемний аналіз ознак культурних текстів у обраній галузі (режисура театру, хореографія) та знаходити алгоритми їх сучасного трактування;
- формулювати та практично вирішувати проблеми розуміння й інтерпретації видовищних жанрів за знаковими чинниками;
- знаходити ракурси трактування мистецького зразка залежно від соціального замовлення та актуальної політичної ідеології;

мати навички:

- самостійного знаходження у культурних текстах стильових кодів (розпізнавальних ознак), що характеризують той чи інший тип культури;
- теоретичного визначення новостворених форм у видовищних мистецтвах.
- аналізу будь якого культурного тексту, що підлягає розгляду як знакова система (невербальне повідомлення);
- використання сучасних методологій та міждисциплінарних стосунків у вирішенні поставлених проблемних питань.

3. Програма навчальної дисципліни**Змістовий модуль 1. Загальна характеристика основних проблем світового та вітчизняного мистецтва.**

Тема 1. Проблеми мистецтва в епоху глобалізації.

Тема 2. Національна ідентичність та мультикультурні процеси в Україні.

Змістовий модуль 2. Культуротворчі процеси сьогодення.

Тема 3. Постмодернізм у різних жанрах видовищних мистецтв.

Тема 4. Масова культура та культуротворчі процеси.

Змістовий модуль 3. Моделі театрального видовища у пошуках сучасних митців.

Тема 5. Філософсько-естетичні різновиди театру.

Тема 6. Синтез виразних засобів у видовищних мистецтвах.

Змістовий модуль 4. Культурний текст та принципи його організації.

Тема 7. Новітні принципи побудови театральної і танцювальної вистави..

Тема 8. Театральна «подія» на сцені.

Змістовий модуль 5. Проблеми освоєння просторово-пластичних форм сценічного видовища.

Тема 9. Образ вистави у авторському задумі та на сцені.

Тема 10. Головні тенденції сучасної сценографії.

Змістовий модуль 6. Організаційні форми сучасного театру.

Тема 11. Студійний рух у театральній культурі ХХ-ХХІ ст.

Тема 12. Проблема ідентичності драматургічного тексту (verbatim).

4. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р		л	п	сем	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика основних проблем світового та вітчизняного мистецтва												
Проблеми мистецтва в епоху глобалізації	9	2		1		6	7	0,5		0,5		6
Національна ідентичність та мультикультурні процеси в Україні	9	2		1		6	7	0,5		0,5		6
Разом за змістовим модулем 1	18	4		2		12	14	1		1		12

Змістовий модуль 2. Культуротворчі процеси сьогодення												
Постмодернізм у різних жанрах видовищних мистецтв	9	2		1		6	7	0,5		0,5		6
Масова культура та культуротворчі процеси	8	2		-		6	6,5	0,5				6
Разом за змістовим модулем 2	17	4		1		12	13,5	1		0,5		12
Змістовий модуль 3. Моделі театрального видовища у пошуках сучасних митців												
Філософсько-естетичні різновиди театру	7	2		1		4	7,5	0,5		1		6
Синтез виразних засобів у видовищних мистецтвах	9	2		1		6	7	0,5		0,5		6
Разом за змістовим модулем 3	16	4		2		10	14,5	1		1,5		12
Змістовий модуль 4. Культурний текст та принципи його організації												
Новітні принципи побудови театральної і танцювальної вистави	9	2		1		6	9	0,5		0,5		8
Театральна «подія» на сцені	7	2		1		4	7	0,5		0,5		6
Разом за змістовим модулем 4	16	4		2		10	16	1		1		14
Змістовий модуль 5. Проблеми освоєння просторово-пластичних форм сценічного видовища												
Образ вистави у автор. задумі та на сцені	9	4		1		4	7,5	0,5		1		6
Гол.тенденції суч. сценографії	10	4		-		6	8,5	0,5				8
Разом за змістовим модулем 5	19	8		1		10	16	1		1		14
Змістовий модуль 6. Творчо-організаційні форми сучасного театру												
Студійний рух та антреприза у театральній культурі ХХ-ХХІ ст.	9	2		1		6	9	0,5		0,5		8
Проблема ідентичності драматургічного тексту (verbatim)	7	2		1		4	7	0,5		0,5		6
Разом за змістовим модулем 6	16	4		2		10	16	1		1		14
Усього годин	90	16		10		64	90	6		6		78

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/в	з/в
1	Проблеми мистецтва в епоху глобалізації	1	0,5
2	Національна ідентичність та мультикультурні процеси в Україні	1	0,5
3	Постмодернізм у різних жанрах видовищних мистецтв	1	0,5
4	Філософсько-естетичні різновиди театру	1	1
5	Синтез виразних засобів у видовищних мистецтвах	1	0,5
6	Новітні принципи побудови театральної і танцювальної вистави	1	0,5
7	Театральна «подія» на сцені	1	0,5
8	Образ вистави у авторському задумі та на сцені	1	1
9	Студійний рух у театральній культурі ХХ-ХХІ ст.	1	0,5
10	Проблема ідентичності драматургічного тексту (verbatim)	1	0,5

6. Темі практичних занять

Не передбачено навчальним планом

7. Темі лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/в	з/в
1	Проблеми мистецтва в епоху глобалізації.	6	6
2	Національна ідентичність та мультикультурні процеси в Україні.	6	6
3	Постмодернізм у різних жанрах видовищних мистецтв.	6	6
4	Масова культура та культуротворчі процеси	6	6
5	Філософсько-естетичні різновиди театру	4	6
6	Синтез виразних засобів у видовищних мистецтвах.	6	6
7	Новітні принципи побудови театральної і танцювальної вистави	6	8
8	Театральна «подія» на сцені	4	6
9	Образ вистави у автор. задумі та на сцені	4	6
10	Гол.тенденції суч. сценографії	6	8
11	Студійний рух та антреприза у театральній культурі ХХ-ХХІ ст.	6	8
12	Проблема ідентичності драматургічного тексту (verbatim).	4	6

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

10. Методи навчання

Лекції, відеолекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. Методи контролю

Поточне тестування, поточне письмове опитування, перевірка самостійних робіт, оцінка відповідей на семінарах, підсумковий письмовий тест.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Зміст. мод. 1		Зміст. мод. 2		Зміст. мод. 3		Зміст. мод. 4		Зміст. мод. 5		Зміст. мод. 6		Підс. конт.	Разом
15		15		15		15		15		15			
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12		
5	100	5	10	10	5	5	10	5	10	10	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим повторним

		дисципліни	вивченням дисципліни
--	--	------------	----------------------

13. Методичне забезпечення

1. Лекційні матеріали.
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД).
3. Рекомендації до самостійної роботи студентів.

14. Рекомендована література

Арсланов В. Г.	История западного искусствознания XX века : Учеб. пособие	М. : Академ. Проект, 2003	10
Колногузенко Б.М.	Хореографічне мистецтво	Харків : ХДАК, 2008	4
Колногузенко Б.М. , Макарова І.І.	Сучасний танець та методика його викладання: коєп. лекцій для студентів хореогр. відділень мистець. та пед.вищ. навч.закл. II-IV рівня акредитації	М-во культури України, Харк. держ. акад. культури, Харків. обл. осередок Нац. хореогр. спілки Укр. – Харків: Слово, 2015	5
Краснодембський З.	На постмодерністських роздоріжжях культури	К. : Основи, 2000	2
Никитина І. П.	Філософія искусства : учеб. пособие	М. : Омега-Л, 2010	3
Пелипенко А. А.	Искусство в зеркале культурологии	М., 2010	1
Побожій С. І.	З історії українського мистецтвознавства	Суми : Унів. кн., 2005	2
уклад. О. І. Чепалов	Сучасні проблеми світового та вітчизняного мистецтва: прогр і навч.-метод. матеріали для студ. магістратури денної та заоч. форм навчання	Х.: ХДАК, 2010	9
Чепалов О. І.	Хореографічний театр Західної Європи XX ст.	Х. : ХДАК, 2007	5
Шариков Д. І.	Класифікація сучасної хореографії: напрями, стилі, види	Київ : Вид.Вадим Карпенко, 2008	5

ЛІТЕРАТУРА

1. Аппиньянези Р. Знакомьтесь: постмодернизм / Р.Аппиньянези, К. Гэррет. — С.-Петербург : Академический проект, 2004. — 176 с.
2. Берегова О.М. Комунікаційні аспекти культурної політики незалежної України / О.М. Берегова // Культура і сучасність. — 2004. — №2. — С. 49–58.
3. Великие мюзиклы мира // Москва : ОЛМА-ПРЕСС. — 2002. — 704 с.
4. Верховенко О. Танцювальні «меридіани» на «екваторі» українського мюзиклу / О. Верховенко // Кіно. Театр. — 2010. — № 1. — С. 12–14
5. Веселовська Г. Театр за законами бізнесу. Перші кроки/Ганна Веселовська // Кіно. Театр. — 2007. — № 3. — С. 9–10.
6. Ветлицына И.М. Мюзикл в России. Мода? Бизнес? Театр? / И. М. Ветлицына // Обсерватория культуры. — 2004. — №1. — С. 73–77.
7. Екатерининская А. Репертуарный театр и антреприза / Анна Екатерининская // Сцена. — 2008. — № 2. — С. 41–43.
8. Загребин С. С. Массовая культура и современный театральный процесс/ С. С. Загребин. — 2008. — № 7. — С. 67–69.
9. Зверева В. В. Современная массовая культура / В. В Зверева // Обсерватория культуры. — 2004. — №1. — С. 112–119.

10. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво: Зб. статей. Методичні матеріали для підготовки бакалаврів і спеціалістів за фахом «Хореографія» / Б. М. Колногузенко. — Харків : ХДАК, 2008. — 224 с.
11. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття / Н. М. Корнієнко. Факт : Київ, 2000. — 160 с.
12. Кримський С. Деякі універсалії української культури / С. Кримський // Укр. культура. — 2003. — № 1. — С. 6–7.
13. Крюкова Т. Постмодерністський театр как художественный код / Татьяна Крюкова // Соврем. драматургия. — 2006. — № 2. — С. 202–211.
14. Липков А.И. Проблемы художественного воздействия: принцип «аттракциона» / А. И. Липков. — Москва : Наука. — 1990. — 236 с.
15. Культурология XX век : энциклопедия. — С.-Петербург, 1998. — т.1, 2.
16. Маньковская Н. Б. Эстетика постмодернизма / Н. Б. Маньковская. — Москва : Ин-т философии Рос. Акад. наук, 2000. — 290 с.
17. Махлина С. Семиотика культуры и искусства : Словарь – справ. : в 2-х кн. / С. Махлина. — 2-е изд., расш. и испр. — С.-Петербург : Композитор, 2003. — Кн.1. — 268 с; Кн. 2. — 340 с.
18. Пави П. Словарь театра / Патрис Пави. Пер с фр. — Москва : Прогресс, 1991. — 504 с.
19. Разлогов К.Э. Глобализация массовой культуры и культурное разнообразие / К. Э. Разлогов // Обсерватория культуры. — 2004. — №1. — С. 18–31.
20. Рашкофф Дуглас. Медиавирус. Как поп-культура тайно воздействует на наше сознание / Дуглас Рашкофф. — Москва : Ультра. Культура, 2003. — 363 с.
21. Рыбчак А. В. Постмодерн как актуальная эстетическая проблема / А. В. Рыбчак // Вестник Академии русского балета. С.-Петербург, 2009. — №1. — С.187–203.
22. Сабинина М. Взаимодействие музыкального и драматического театров в XX веке / М. Сабинина : Монография. — Москва : Композитор, 2003. — 328 с.
23. Словарь искусств Хатчинсона = The Hutchinson Dictionary of the arts. — Москва : ТОО «Внешсигма», 1996. — 534 с.
24. Станішевський Ю. Танець у менталітеті нації / Юрій Станішевський // Музика. — 1997. — № 3. — трав. – черв. — С. 21–22.
25. Сто великих режиссеров / Автор-сост. Мусский И. А. — Москва : Вече, 2004. — 480 с.
26. Угаров М. [Монологи о театре] / М Угаров, М. Курочкин, Н. Ворожбит // Нове мистецтво. — 2007. — №4. — С. 18–19.
27. Фатеева Н. А. Арт-рынок как провокация искусства / Н. А. Фатеева // Вопросы культурологии. — 2008. — №7. — С. 49–50.
28. Флиер А. Я. Постмодерн как поиск новой культуры / А. Я. Флиер // Вестник МГУКИ. — 2006. — № 3. — с.5–10.
29. Чепалов О. І. Хореографічні засади дослідження танцю (за методикою лабанівського центру) / Олександр Чепалов // Культура України: зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури. — Х., 2004. — Вип. 15 : Мистецтвознавство. — С. 161–170.
30. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи XX ст.: монографія / О. І. Чепалов; Харк. держ. акад. культури. — Х. : ХДАК, 2007. — 344 с.
31. Чепалов Александр. Все мы-персонажи в поисках автора. “Театр.doc.” на фронтах борьбы с гламуром / Александр Чепалов / Зеркало недели. — 2007. — №2. — 2 января. — С. 17.
32. Шейко В. М. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX - початок XXI ст.): Моногр. : в 2-х т. / В. М. Шейко. — Х.: Основа, 2001. Т. 1 — 518 с.; Т. 2 — 398 с.
33. Якубова Н. Вербатим : дословно і до текстуально / Н.Якубова // Театр. — 2006. — №4. — с. 38–43.
34. Яндаров Э. У. Влияние глобализации на культуру и ценности человека // CREDO NEW. Теоретический журнал. — 2005. — № 4: [http:// culture/ credo/ archives.html](http://culture/credo/archives.html). — Назва з екрану.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З КУРСУ

Заліковий модуль 3

Змістовий модуль 3. Моделі театрального видовища у пошуках сучасних митців.

Тема 5 *Філософсько-естетичні різновиди театру*

1. *Театр як фабрику думки визначив*

а) П.Брук б) Б.Шоу в) О.Таїров

2) *Театр як свято добрих почуттів визначив :*

а) К.Станіславський б) Лесь Курбас в) С.Вахтангов

3. *Театр як квінтесенцію життя визначив*

а) А.Чехов б) Ж.Л. Барро в) Євріпід

4. *Театр як силу для духовного впливу визначив*

а) Б.Шоу б) О.Таїров в) К.Станіславський

5. *Театр як парламент для вирішення важливих проблем поточного віку визначив:*

- а) Лопе де Вега б) О.Герцен в) Мольєр

6. *Театр як відтворення подій, розрахованих на розвагу визначив:*

- а) Мольєр б) О.Єфремов в) Б. Брехт

Заліковий модуль 4

Змістовий модуль 4. Культурний текст та принципи його організації.

Тема 7. *Новітні принципи побудови театральної і танцювальної вистави..*

Першим теоретиком монтажу атракціонів був:

- а) Вс.Мейєрхольд б) О.Таїров в) С.Ейзенштейн

Використання прийомів мінімалізму в хореографії притаманне:

- а) М. Бежару, б) М.Кеннінґему з. Р.Лабану

Тема 8. *Театральна «подія» на сцені.*

1. Батьківщиною танцтеатру є :

- а) Росія, б) Швеція з. Німеччина

Перформанс театр запозичив у

- а).художників б) драматургів в)співаків

У хепенінгу використовується фінал, який залежить від: а) режисера б) виконавців в) глядачів

Заліковий модуль 6. Змістовий модуль 6. Організаційні форми сучасного театру.

Тема 11. *Студійний рух у театральній культурі XX-XXI ст.*

1. Театр ім. Є. Вахтангова був організований зі студії: а) МХТ б) Малого театру в) Великого театру

2. В антрепризі зазвичай показують:

- а) одну систему б) дві вистави в) багато вистав діючого репертуару

4. Театр імені Мейєрхольда був:

- а) репертуарним б) антрепризним в) студійним

Контрольна робота (письмове опитування)

Мета: Проаналізувати зразок драматургії з репертуару «Театру дос.».

Завдання: виявити структурні елементи які визначають типові прикмети його жанру або стилю).

Дати доказове узагальнене тлумачення знайденим прикметам

Підсумкові контрольні питання з дисципліни «Сучасні проблеми світового та вітчизняного мистецтва»

1. Поясніть феномен “масової культури”. Де знаходяться межі цього поняття та які його співвідношення з “поп-культурою”? Високою культурою?

2. Які особливості тенденцій постмодернізму у різних жанрах видовищних мистецтв?

3. Які є можливості семіотичного підходу до вивчення масової культури (вербальні та візуальні тексти).

4. Що таке мінімалізм та які наслідки застосування його принципів на сцені.

5. Феномен треш-мистецтва та його прояви у театрі.

6. Що таке перформанс та хепенінг?

7. Назвіть нові технології та матеріали у сучасній сценографії. Як вони впливають на якість та зміст видовища?

8. Які особливості жанрів *musical* та *dancical*?

9. Що таке танцтеатр?

10. У чому проявляється дифузія виразних засобів європейського та східного театру?

11. Якими ви бачите естетичні і етичні мотивації сучасного студійного руху?

12. У чому принципова різниця між театральною студією та антрепризою?

13. Якими особливостями характеризується сучасне українське мистецтво? Театр? Танець?

14. Як впливає відмова від “попереднього знання” та метафоричності на естетику “Театру. Дос”?